

מראי מקומות - ביצה לא.

א. מביאין עצים מן השדה מן המכונס
פרש"י, אם כנסו מעיו"ט, דגלי דעת"י דעליהו סמיך ואינו מוקצה, אבל המפוזרין מוקצין. והר"ן (יז. בדפי הרי"ף) הביא מאחרים שפירשו באו"א, דטעם האיסור במפוזרין הוא משום גיבוב, דהיינו משום כמעמה, ומדינא אפי' מפוזר בשדה שרי, דגבוב ביו"ט מותר, דצורך אכילה חשיב, אלא דבשדה אסרי משום דמחזי כמגבב דלא ליומ"י. וע"ע במשנה ברורה (תק"א, יא, וע"ש בשעה"צ) דכ' דטעמים אלו לא מתאימים בדעת הרמב"ם, ולכן כ' דאולי הטעם הוא משום דעובדא דחול הוא לילך לשדה להביא עצים לביתו.

ב. מן הקרפף ואפי' מן המפוזר
הק' תוס', איך מותר לעשות כן, הא מעמר הוא, שהוא אב מלאכה. ות"י דלא שייך מעמר אלא במקום שגדילים שם. וכ' המנחת חינוך (מוסך השבת מעמר, אות א'), דלפי הרמב"ם דס"ל דאף שלא במקום גדול חייב, י"ל דמה שאינו חייב משום מעמר כאן, היינו משום דעצים אינם אוכל, וי"ל דס"ל להרמב"ם דלא שייך מעמר אלא באוכלין.

ג. סמוך לעיר
פרש"י, ממש, וצ"ב הגדר בזה. וע' ברשב"א דפי' דסמוך לעיר היינו תוך שבעים אמה ושירים דהוו כעיר.

ד. אמר רשב"א לא נח' ב"ש וב"ה על המפוזרים שבשדות שאין מביאין, וכו'
נמצא דנח' רשב"א ומתני' אם מכניסין מן המכונסין שבקרפף או לא. ובביאור פלוגתתם, כ' הצ"ח דנח' בטעם האיסור במפוזר, דרשב"א ס"ל דטעם האיסור במפוזר הוא דוקא משום מוקצה, דאילו מטעם מעמר אינו אסור, וכסברת התוס' דאין מעמר במקום שאינו מקום גידולם. וא"כ, כיון דאיסור במפוזר הוא מטעם מוקצה, ס"ל דאין סברא לאסור מכונס אטו מפוזר, שהרי גם האיסור במפוזר הוא איסור דרבנן, ולא גוזר רשב"א אטו איסור דרבנן. אבל תנא דמתני' דפליג על רשב"א ס"ל דהאיסור

ה. עלי קנים ועלי גפנים, אע"ג דמכנפי להו... כמפוזרים דמו
פרש"י, ואפי' לא פזרתן הרוח, דמסתמא לא סמכה דעת"י, סבר מבדר להו זיקא. וזהו רש"י לשיטתו, דס"ל דטעם האיסור דמפוזרים הוא משום מוקצה, וכאן ג"כ אסור משום מוקצה. וכ' הר"ן (יז. בדפי הרי"ף) דלפי מי שפירש דטעם האיסור משום מעמר, א"כ י"ל דאע"ג דעכשיו הם מכונסים ואין שייך בהו מעמר, מ"מ חיישינן שמא בשעה שירצה ללקטם יפזרם הרוח, ואתי לגבב, ואי אתנח עליהו מנא מאתמול, ליכא למיחש להכי, ושרי (וצע"ק, לפי פירוש זה למה צריך להניח מידי עליהו מאתמול, הרי לכאן אפי' אם מניח עליו מידי היום, סכ"ס אין חשש פיזור, ואין שייך מעמר כלל, וצ"ע).

ו. אין מבקעין עצים לא מן הקורות ולא מן הקורה שנשברה ביו"ט
כ' הרשב"א דמה דאין מבקעין עצים מן הסוואר של קורות [וכדמסיק הגמ'], היינו משום דבמוקצה כי הא אפי' ר"ש מודה, דהוי מוקצה מחמת חסרון כיס.

ז. ואין מבקעין לא בקרדום ולא במגרה ולא במגל אלא בקופיץ
כ' רש"י דהאיסור הוא משום דכיון דכל אלו כלי אומנות הם, א"כ נראה כאילו עושה בו מלאכה. ובחי' הרא"ה פי' דכשמבקע הרי פעמים הוא מניח מה שהוא בוקע גם לימים אחרים, ולפיכך אמר שתעשה ע"י שינוי, שאין מבקעין אלא בקופיץ. וע"ע בראב"ד (הל' שביתת יו"ט ד, י') שכ' דטעם שצריך שינוי הוא משום דקיי"ל דכל דבר שהי' יכול לעשותו מעיו"ט, אם צורך יו"ט הוא, צריך לעשותו בשינוי דוקא, ומשמע קצת דכוונתו לומר דהאיסור הוא משום מלאכה, וצריך לעשותו בשינוי כיון דהי' אפשר לעשותו מעיו"ט, וצ"ע.